

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4639/2566

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีปราบปรามการทุจริต 1 ภาค 3 โจทก์ นาย ส. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 84, ป.อ. มาตรา 157, ป.อ. มาตรา 162, ป.อ. มาตรา 90, ป.อ. มาตรา 78, ป.อ. มาตรา 56, ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 30

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยที่ 1 แม้ไม่มีฐานะหรือคุณสมบัติเป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายโดยตรงในการดูแลและประสานโครงการจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟบ้านบ่อน้ำใส ประจำปีงบประมาณ 2557 อันจะร่วมกระทำความผิดเป็นตำรวจหรือเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลตรึม และปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตได้ แต่การที่จำเลยที่ 1 ให้ ว. ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ทำบันทึกลงชื่อบั้งไฟและบันทึกลงแจ้งเหมาวงดนตรีกลองยาวนำขบวนแห่เสนอให้ ร.

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตรึมลงนามในเอกสารดังกล่าว และให้ ว. ทำสัญญายืมเงินอันเป็นเท็จแล้ว จำเลยที่ 1 ไม่ได้นำเงินงบประมาณดังกล่าวไปจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟ เป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นจากเงินงบประมาณ และจำเลยที่ 1 ในฐานะผู้บังคับบัญชามีอำนาจเหนือสามารถให้คุณให้โทษแก่จำเลยที่ 2 ว. และ ป. ซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา ได้พุดจ่าว่าจะเป็นผู้รับผิดชอบด้วยตนเองเพื่อเร่งรัดให้จำเลยที่ 2 ว. และ ป. ซึ่งเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและมีหน้าที่ทำเอกสาร กรอกข้อความลงในใบตรวจรับพัสดุ ได้จัดทำใบตรวจรับพัสดุว่าผู้ขายส่งมอบบั้งไฟตามบันทึกลงชื่อคุณภาพถูกต้องครบถ้วน และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้รับบั้งไฟซึ่งตรวจรับถูกต้องสมควรจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจ้างอันเป็นเท็จ และทำใบตรวจรับพัสดุว่าผู้รับจ้างส่งมอบงานจ้างเหมาวงดนตรีกลองยาวนำขบวนแห่งวดสุดท้ายถูกต้องและครบถ้วน จึงสมควรจ่ายค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างอันเป็นเท็จนั้น เป็นการกระดุนส่งเสริมเร่งเร้าหรือโน้มน้าวชักจูงใจจำเลยที่ 2 ว. และ ป. มุ่งกระทำให้นึกแน่นยิ่งขึ้น จนจำเลยที่ 2 ว. และ ป. ยินยอมลงชื่อในใบตรวจรับพัสดุดังกล่าวทั้งสองฉบับ เพื่อรับรองเป็นหลักฐานว่าตนได้กระทำการอย่างใดขึ้นหรือว่าการอย่างใดได้กระทำต่อหน้าจำเลยที่ 2 ว. และ ป. อันเป็นเท็จและรับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นเท็จ การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงเป็นการสนับสนุนให้จำเลยที่ 2 ว. และ ป. กระทำความผิดดังกล่าวก่อนหรือขณะกระทำความผิดซึ่งครอบงำประกอบความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนให้จำเลยที่ 2 ว. และ ป. เจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลตรึม และปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ทำให้จำเลยที่ 1 ได้รับประโยชน์จากเงินงบประมาณในการจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟที่ไม่ควรได้ โดยชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 84, 157, 162 จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ แต่ก่อนสืบพยานโจทก์ จำเลยที่ 2 ขอลอนคำให้การเดิม และให้การใหม่เป็นรับสารภาพตามฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยที่ 2 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 157 (เดิม), 162 (1) (4) (เดิม) ประกอบมาตรา 83 เป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามมาตรา 157 (เดิม) ประกอบมาตรา 83 ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุก 1 ปี และปรับ 20,000 บาท จำเลยที่ 2 ให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 6 เดือน และปรับ 10,000 บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษมีกำหนด 3 ปี ให้คุมความประพฤติของจำเลยที่ 2 มีกำหนด 2 ปี โดยให้จำเลยที่ 2 ไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติทุก 3 เดือนต่อครั้ง ตลอดระยะเวลาที่คุมความประพฤติ และให้จำเลยที่ 2 ทำงานบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ตามที่จำเลยที่ 2 และพนักงานคุมประพฤติเห็นสมควรเป็นเวลา 48 ชั่วโมง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 ยกฟ้องจำเลยที่ 1 โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 (เดิม), 162 (1) (4) (เดิม) ประกอบมาตรา 86 การกระทำของจำเลยที่ 1 เป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 (เดิม) ประกอบมาตรา 86 ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุก 8 เดือน ข้อหาอื่นให้ยก นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น จำเลยที่ 1 ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงซึ่งพิจารณาได้ความว่า เมื่อระหว่างวันที่ 23 ถึง 26 พฤษภาคม 2557 มีการจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟที่บ้านบ่อน้ำใส ตำบลตรึม อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งชาวบ้านบ่อน้ำใสร่วมกันจัดขึ้นโดยมิได้อาศัยงบประมาณจากทางราชการองค์การบริหารส่วนตำบลตรึม มีโครงการจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟประจำปีงบประมาณ 2557 ในวันที่ 23 พฤษภาคม 2557 โดยจะจัดงานร่วมกับบ้านบ่อน้ำใส นายวิรัช นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตรึมอนุมัติโครงการจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟตามที่ได้รับงบประมาณ 150,000 บาท เพื่อจัดซื้อบั้งไฟ 18 บั้ง บั้งละ 4,000 บาท เป็นเงิน 72,000 บาท จ้างเหมาวงดนตรีกลองยาวนำขบวนแห่ 19,500 บาท จ้างเหมาจัดสถานที่และฐานจุดบั้งไฟ 15,000 บาท จ้างเหมาเครื่องเสียง 11,000 บาท ป้ายประชาสัมพันธ์และป้ายโครงการ 1,000 บาท รางวัลขบวนแห่บั้งไฟ 30,000 บาท และค่าตอบแทนคณะกรรมการตัดสิน 3 คน คนละ 500 บาท เป็นเงิน 1,500 บาท รวมเป็นเงิน 150,000 บาท จำเลยที่ 1 ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตรึม ซึ่งมีได้มีหน้าที่โดยตรงในการดูแลและประสานงานโครงการจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟ แต่เป็นอำนาจหน้าที่ของนายเสงี่ยม รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตรึมอีกคนหนึ่ง จำเลยที่ 1 ดำเนินการให้มีการตั้งฎีกาเบิกเงินงบประมาณตามที่ได้รับอนุมัติจากนายวิรัช โดยให้จำเลยที่ 2 นางวรารักษ์ และนางปริยานุช คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ทำใบตรวจรับพัสดุว่าผู้ขายส่งมอบบั้งไฟและผู้รับจ้างส่งมอบงานจ้างเหมาวงดนตรีกลองยาวนำขบวนแห่ถูกต้องและครบถ้วน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตรึม อนุมัติเบิกจ่ายเงินงบประมาณดังกล่าว ต่อมานายสุทธิสาคร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตรึม ร้องเรียนว่าโครงการจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟไม่มีการจัดซื้อจัดจ้างจริง แต่มีการแอบอ้างว่ามีการจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟของบ้านบ่อน้ำใสเป็นโครงการจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟขององค์การบริหารส่วนตำบลตรึม ที่จัดร่วมกับชาวบ้านบ้านบ่อน้ำใส นายอำเภอศีขรภูมิแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดสำหรับผู้เกี่ยวข้อง กรมบัญชีกลางให้ผู้เกี่ยวข้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่องค์การบริหารส่วนตำบลตรึมหลายคนรวมทั้งจำเลยที่ 2 โดยจำเลยที่ 2 ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย

ค่าสินไหมทดแทน 44,791.67 บาท จำเลยที่ 2 ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนครบถ้วนแล้ว ต่อมา มีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบ้านหนองจอกให้ดำเนินคดีแก่ผู้เกี่ยวข้องและร้องเรียนต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบ้านหนองจอกทำการสอบสวน โจทก์ฟ้องนางวรารักษ์และนางปริยานุช นางวรารักษ์และนางปริยานุชให้การรับสารภาพ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษนางวรารักษ์และนางปริยานุชฐานเป็นเจ้าพนักงานกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 (เดิม), 162 (1) (4) (เดิม) จำเลยที่ 1 เข้าไปเกี่ยวข้องกับโครงการจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟขององค์การบริหารส่วนตำบลตรึม ทั้งที่โครงการจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟอยู่ในอำนาจหน้าที่ของนายเสงี่ยม รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตรึม และจำเลยที่ 1 ได้ประโยชน์ที่ไม่ควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายจากเงินงบประมาณของรัฐในโครงการจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟดังกล่าว พิเคราะห์แล้ว คดีมีปัญหาข้อกฎหมายต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 1 แต่เพียงว่า การกระทำของจำเลยที่ 1 เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 (เดิม), 162 (1) (4) (เดิม) ประกอบมาตรา 86 ฐานเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดของจำเลยที่ 2 นางวรารักษ์ และนางปริยานุช ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์หรือไม่ เห็นว่า การสนับสนุนการกระทำความผิดมีองค์ประกอบคือ 1) ต้องมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น 2) มีการกระทำด้วยประการใด ๆ ไม่ว่าในทางกายภาพ (physical) หรือในทางจิตใจ (psychological) อันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดที่ได้เกิดขึ้นนั้น 3) โดยเจตนาช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดที่ได้เกิดขึ้นนั้น 4) ก่อนหรือขณะกระทำความผิด 5) ไม่ว่าผู้กระทำความผิดนั้นจะรับรู้หรือมิได้รู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นหรือไม่ก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงซึ่งพิจารณาได้ความว่า จำเลยที่ 1 แม้ไม่มีฐานะหรือคุณสมบัติเป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายโดยตรงในการดูแลและประสานงานโครงการจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟบ้านบ่อน้ำใสประจำปีงบประมาณ 2557 อันจะร่วมกระทำความผิดฐานเป็นตัวการหรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดได้ แต่จำเลยที่ 1 ให้นางวรารักษ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ทำบันทึกตกลงซื้อบั้งไฟและบันทึกตกลงจ้างเหมาวงดนตรีกลองยาวนำขบวนแห่ เสนอให้นายวิรัช นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตรึมลงนามในเอกสารดังกล่าวและให้นางวรารักษ์ทำสัญญายืมเงิน 31,500 บาท อันเป็นความเท็จ ความจริงจำเลยที่ 1 มิได้นำเงินงบประมาณดังกล่าวไปจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟ เป็นการแสวงหาประโยชน์ที่ไม่ควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นจากเงินงบประมาณสำหรับโครงการจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟ จำเลยที่ 1 ให้จำเลยที่ 2 นางวรารักษ์ และนางปริยานุชเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ตามกฎหมาย ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและมีหน้าที่ทำเอกสาร กรอกข้อความลงในใบตรวจรับพัสดุ โดยจำเลยที่ 1 ในฐานะผู้บังคับบัญชา มีอำนาจเหนือซึ่งสามารถให้คุณให้โทษแก่จำเลยที่ 2 นางวรารักษ์ และนางปริยานุช พุดจาว่าจะเป็นผู้รับผิดชอบด้วยตนเองเพื่อเร่งรัดให้จำเลยที่ 2 นางวรารักษ์ และนางปริยานุชจัดทำใบตรวจรับพัสดุฉบับลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2557 ว่าผู้ขายส่งมอบบั้งไฟตามบันทึกตกลงซื้อคุณภาพถูกต้องครบถ้วนเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2557 จำนวน 72,000 บาท และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้รับบั้งไฟซึ่งตรวจรับถูกต้องสมควรจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจ้าง และทำใบตรวจรับพัสดุฉบับลงวันที่ 23 พฤษภาคม 2557 ว่าผู้รับจ้างส่งมอบงานจ้างเหมาวงดนตรีกลองยาวนำขบวนแห่งวดสุดท้ายถูกต้องและครบถ้วนเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2557 จึงสมควรจ่ายค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้าง อัน

เป็นการกระตุ้นส่งเสริมเร่งเร้าหรือโน้มน้าวชักจูงใจจำเลยที่ 2 นางวรารณ์ และนางปริยานุชมุ่งกระทำให้หนักแน่นยิ่งขึ้น จนจำเลยที่ 2 นางวรารณ์ และนางปริยานุชยินยอมลงชื่อในเอกสาร 2 ฉบับ ดังกล่าว เพื่อรับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นความเท็จ และรับรองเป็นหลักฐานว่าตนได้กระทำการอย่างใดขึ้นหรือว่าการอย่างใดได้กระทำต่อหน้าจำเลยที่ 2 นางวรารณ์ และนางปริยานุชอันเป็นความเท็จ ความจริงผู้ขายมิได้ส่งมอบบั้งไฟและผู้รับจ้างมิได้ส่งมอบงานจ้างเหมาวงดนตรีกลองยาวนำขบวนแห่ การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงเป็นการสนับสนุนให้จำเลยที่ 2 นางวรารณ์ และนางปริยานุชกระทำความผิดดังกล่าวก่อนหรือขณะกระทำความผิด และเมื่อการกระทำของจำเลยที่ 2 นางวรารณ์ และนางปริยานุชเป็นเจ้าพนักงานร่วมกันรับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นความเท็จ และรับรองเป็นหลักฐานว่าตนได้กระทำการอย่างใดขึ้นหรือว่าการอย่างใดได้กระทำต่อหน้าตนอันเป็นความเท็จนั้นเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 (เดิม), 162 (1) (4) (เดิม) ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ อท 108/2562 ของศาลชั้นต้น และคำพิพากษาศาลชั้นต้นคดีนี้ คดีเป็นที่สุด การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงครบองค์ประกอบความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนให้จำเลยที่ 2 นางวรารณ์ และนางปริยานุชเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลตรึม และเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ทำให้จำเลยที่ 1 ได้ประโยชน์จากเงินงบประมาณในการจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟที่ไม่ควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำเลยที่ 1 มานั้นชอบด้วยเหตุปัจจัยและผลแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยที่ 1 ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

องค์คณะ

วิฑูร คลองมีคุณ · ศุภร พิชิตวงศ์เลิศ · นันทิกา จิวิธยากุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/4639/2566>